

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**Методичні рекомендації
щодо забезпечення самостійної роботи студентів
з дисципліни**

**“СОЦІОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ”
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Підготовлено доцентом кафедри соціології *Т. О. Нельгою*

Затверджено на засіданні кафедри соціології (протокол № 9 від 15.05.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Нельга Т. О. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Соціологія особистості” (для бакалаврів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 26 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, структуру практичних занять з дисципліни “Соціологія особистості”, тематику рефератів, варіанти контрольних робіт, тестові завдання, рекомендації щодо самоконтролю знань студентів, список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2010
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є невід'ємною частиною навчального процесу, необхідною умовою підготовки фахівця. Вона формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань. Адже самоосвіта, як діяльність з надбання, накопичення, систематизації і оновлення знань, є одним із факторів соціалізації особистості взагалі і однією із найважливіших складових вищої освіти зокрема.

Студент працює самостійно як під час занять, так і поза аудиторією. Тому необхідно розробити якісні рекомендації щодо організації, планування і контролю такої роботи, особливо при введенні кредитно-модульної технології навчання, згідно з якою скорочується обсяг аудиторної роботи.

Вивчення дисципліни “Соціологія особистості” передбачає наявність у студентів базових знань із загальної соціології, володіння категоріальним апаратом соціологічної науки. Це, в свою чергу, передбачає самостійне повторення матеріалу із загальної соціології та історії соціології.

Мета самостійної роботи — є формування самостійності як особистісної ознаки та професійної якості, що сприятиме засвоєнню навчального курсу “Соціологія особистості” в повному обсязі.

Кінцевим результатом вивчення дисципліни з урахуванням самостійної роботи мають бути знання предмета та основних його проблем, знання класичної і сучасної наукової літератури, вміння самостійно знаходити інформацію та використовувати отримані знання на практиці.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ *з дисципліни* **“СОЦІОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ”**

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів, тобто дискусії на основі доповіді одного із студентів. *Питання для обговорення* є темами для таких доповідей. Вони обов'язкові для позааудиторного самостійного засвоєння кожним студентом. Практичне заняття передбачає можливість для кожного учасника взяти участь в обговоренні питання (доповнення, зауваження тощо). Опанувавши тему, студент повинен вміти дати відповіді на *контрольні питання*, спираючись на які викладачі мають змогу встановити контроль за отриманням знань.

Практичне заняття 1.

Тема: Соціологія особистості як наука

Мета: Ознайомлення з об'єктом, предметом та основними поняттями соціології особистості.

Питання для обговорення:

1. Предмет дослідження соціології особистості.
2. Поняття “людина”, “індивід”, “особистість”: порівняльний аналіз.
3. Основні критерії особистості.
4. Соціологічні типи особистості.

Питання для самоконтролю:

1. Що є об'єктом та предметом соціології особистості?
2. Які ще науки досліджують особистість?
3. Чим людина принципово відрізняється від інших живих істот?
4. Чим особистість відрізняється від людини?
5. Що таке “індивідуальність” з погляду соціології особистості?
6. На якій підставі ми вважаємо дорослу людину особистістю?

Література [1; 10; 11; 14; 16; 19; 20; 29; 33–37; 50]

Практичне заняття 2.

Тема: Філософсько-соціологічні концепції особистості

Мета: Ознайомлення з основними підходами до вивчення особистості.

Питання для обговорення:

1. Рольова концепція особистості.
2. Особистість у теорії символічного інтеракціонізму.
3. Біхевіористська теорія особистості.
4. Психоаналітична теорія особистості.
5. Гуманістична теорія особистості.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке соціальний статус?
2. Що таке інтегральний статус?

3. Скільки статусів може мати людина?
4. Що таке соціальна роль?
5. Що таке рольовий конфлікт (навести приклади)?
6. Що досліджує символічний інтеракціонізм?
7. Що означає поняття “узагальнений інший”?
8. Що досліджує теорія біхевіоризму?
9. Які головні поняття використовуються у біхевіоризмі?
10. Що входить до структури свідомості за З. Фрейдом?
11. Чому теорія Е. Фромма вважається гуманістичною?
12. Які стратегії “втечі від свободи” описує Фромм?

Література [5; 20; 24; 29; 32; 33; 36; 40; 42–45; 48; 49]

Практичне заняття 3.

Тема: *Механізм соціальної взаємодії особистості і суспільства*

Мета: Ознайомлення з поняттями соціальної активності, соціальних норм, соціального контролю та соціальних санкцій.

Питання для обговорення:

1. Соціальна взаємодія та її рівні.
2. Соціальна активність особистості.
3. Соціальні норми та соціальний контроль.
4. Соціальні санкції та їх види.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке соціальна взаємодія?
2. Що таке соціальна активність особистості?
3. Яка різниця між соціальною активністю та соціальною пасивністю?
4. Назвіть основні критерії соціальної активності.
5. Що таке соціальна норма?
6. Чим відрізняються соціальні санкції від соціального контролю?

Література [1; 6; 20; 23; 29; 33; 35]

Практичне заняття 4.

Тема: Структура особистості

Мета: Розглянути основні компоненти внутрішньої структури особистості.

Питання для обговорення:

1. Зовнішня та внутрішня структура особистості.
2. Потреби, їх класифікація.
3. Інтереси, цінності та ціннісні орієнтації як елементи внутрішньої структури особистості.
4. Мотиви та їх види.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке внутрішня структура особистості?
2. Які ви знаєте класифікації потреб?
3. Назвіть потреби, які входять до “піраміди” А. Маслоу.
4. Чим інтерес відрізняється від потреби?
5. Що таке цінність? Назвіть основні людські цінності.
6. Яка різниця між цінностями та ціннісними орієнтаціями?
7. Що таке настанова?
8. Що таке мотив за М. Вебером?

Література [6; 10; 14; 20; 23; 29; 33; 34; 36; 43]

Практичне заняття 5.

Тема: Соціалізація особистості

Мета: Ознайомлення з питанням соціалізації особистості, основні моделі особистості.

Питання для обговорення:

1. Поняття соціалізації особистості.
2. Фактори соціалізації особистості.
3. Основні моделі соціалізації особистості.
4. Етапи соціалізації особистості.

Питання для самоконтролю:

1. Що означає поняття “соціалізація”?
2. Хто започаткував теорію соціалізації?

3. Яка соціальна група є осередком первинної соціалізації особистості?
4. Під впливом яких факторів відбувається соціалізація особистості?
5. Яка різниця між соціалізацією та вихованням?
6. Назвіть основні моделі соціалізації особистості та їх авторів.
7. Чим відрізняється соціалізація дітей від соціалізації дорослих?
8. Як довго триває соціалізація особистості?

Література [5; 9; 11; 13–15; 19; 20; 29; 33; 34; 36; 42; 44; 46]

Практичне заняття 6.

Тема: *Соціальна адаптація особистості*

Мета: Розглянути роль та місце соціальної адаптації у житті особистості.

Питання для обговорення:

1. Поняття соціальної адаптації.
2. Основні способи соціальної адаптації.
3. Види соціальних адаптацій особистості.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке соціальна адаптація?
2. Чим відрізняється соціальна адаптація від біологічної?
3. Які форми індивідуального пристосування виділяє Р. Мертон?
4. Чим відрізняється асиміляція від акомодатії?
5. Що таке дезадаптація (наведіть приклади)?
6. Які ви знаєте види соціальної адаптації?
7. Порівняйте поняття “соціалізація” та “соціальна адаптація”.

Література [12; 13; 15; 22; 34; 39]

Практичне заняття 7.

Тема: *Спілкування як фактор розвитку особистості*

Мета: Розглянути роль та місце спілкування у житті особистості.

Питання для обговорення:

1. Місце спілкування у житті особистості.
2. Види та функції спілкування.

3. Проблема міжособистісного взаєморозуміння.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке спілкування?
2. Які науки досліджують спілкування?
3. Що означає поняття “коло спілкування”?
4. Назвіть основні види спілкування.
5. Які функції виконує спілкування?
6. Назвіть основні види впливу на співрозмовника.
7. Назвіть основні види відбиття впливу.
8. Що таке взаєморозуміння?
9. Що заважає успішному взаєморозумінню?

Література [2; 3; 10; 11; 13; 26; 27]

Практичне заняття 8.

Тема: Бюджет часу та програма життєдіяльності особистості

Мета: Ознайомлення із поняттям “бюджет часу”, його значення у контексті програми життєдіяльності особистості.

Питання для обговорення:

1. Бюджет часу та його види.
2. Поняття “робочого, позаробочого та вільного часу”.
3. Культура та структура вільного часу.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке бюджет часу?
2. Які види бюджету часу ви знаєте?
3. Що таке робочий час?
4. Що означає поняття “позаробочий час”?
5. Що таке вільний час?
6. Чим принципово відрізняється вільний час від позаробочого?
7. Що входить до поняття “культура вільного часу”?
8. Яка різниця між поняттями “вільний час” та “дозвілля”?

Література [3; 25; 26; 34]

Практичне заняття 9.

Тема: Творчий потенціал особистості

Мета: Ознайомлення із поняттями “творчість” та “самореалізація”

Питання для обговорення:

1. Поняття “творчість”, її роль у розвитку особистості.
2. Види творчості.
3. Самореалізація особистості як індивідуальна та соціальна проблема.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке творчість?
2. Що означає поняття “творчий потенціал особистості”?
3. Назвіть основні рівні інтелектуального розвитку людини.
4. Які види творчості ви знаєте?
5. Що таке самореалізація?
6. Які основні умови самореалізації особистості?

Література [1; 18; 21; 25; 26; 37; 39; 41]

Практичне заняття 10.

Тема: Ідентифікація особистості

Мета: Ознайомлення із поняттями “ідентифікація”, “ідентичність”, основні види ідентичностей.

Питання для обговорення:

1. Поняття ідентифікації особистості.
2. Види ідентичностей.
3. Соціально-структурний аспект ідентифікації особистості.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке ідентифікація?
2. Порівняйте поняття “ідентифікація” та “самоідентифікація”.
3. Що таке ідентифікаційні практики?
4. Які види ідентичностей ви знаєте?
5. Чим відрізняється гендерна ідентичність від сімейної?
6. Що таке соціально-статусна ідентичність?

Література [4; 7; 17; 27; 28; 30]

Практичне заняття 11.

Тема: Життєві стратегії особистості

Мета: Ознайомлення із поняттями “спосіб та стиль життя”, “основні моделі життєвих стратегій”.

Питання для обговорення:

1. Поняття “стиль та спосіб життя”.
2. Класифікація стилів життя.
3. Ставлення до життя та життєвий успіх.
4. Типи життєвих стратегій особистості.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке спосіб життя?
2. Які соціологічні класифікації способів життя ви знаєте?
3. Що таке стиль життя?
4. Яка різниця між способом та стилем життя?
5. Назвіть відомі вам форми ставлення до життя.
6. Що таке життєвий успіх?
7. Що таке життєва стратегія?
8. Які класифікації стратегій життя ви знаєте?

Література [3; 7; 8; 25–28; 38; 39; 41; 47]

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Місце соціології особистості серед суспільних наук.
2. Визначення особистості у контексті понять “людина” та “індивід”.
3. Процес формування “концепції власного Я” Дж. Міда.
4. “Соціальний статус” та “соціальна роль” як головні поняття ролівої теорії.
5. Теорія “оперантної поведінки” у біхевіоризмі Б. Скіннера.
6. Гуманістична теорія особистості Е. Фромма.
7. Основні компоненти внутрішньої структури особистості.
8. Класифікація потреб у соціології.
9. Вплив соціальних спільнот та інститутів на соціалізацію особистості.
10. Етапи соціалізації особистості.
11. Економічна, трудова та політична адаптація особистості.

12. Соціальна активність особистості у сучасному суспільстві.
13. Роль спілкування у формуванні та розвитку особистості.
14. Міжособистісне взаєморозуміння як соціальна та психологічна проблеми.
15. Бюджет часу як показник способу життя особистості.
16. Ідентифікація та самоідентифікація особистості в українському суспільстві.
17. Стиль та спосіб життя особистості.
18. Здоровий спосіб життя як індивідуальна та соціальна проблема.
19. Умови та можливості розвитку творчого потенціалу особистості.
20. Життєві стратегії особистості в українському суспільстві.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1.

1. Предмет дослідження соціології особистості.
2. Соціалізація особистості.
3. Роль творчості у розвитку особистості.

Варіант 2.

1. Порівняльний аналіз понять “людина”, “індивід”, “особистість”.
2. Етапи соціалізації особистості.
3. Стиль, спосіб та стратегія життя особистості.

Варіант 3.

1. Класифікація типів особистості.
2. Гуманістична теорія особистості.
3. Соціальна адаптація особистості.

Варіант 4.

1. Соціальна активність особистості.
2. Вплив природного та соціального середовища на соціалізацію особистості.
3. Ідентифікація особистості у суспільстві.

Варіант 5.

1. Рольова теорія особистості.
2. Агенти та інститути соціалізації особистості.
3. Ідентичність та ідентифікаційні практики.

Варіант 6.

1. Особистість у теорії символічного інтеракціонізму.
2. Бюджет часу та його місце у житті особистості.
3. Види творчості та їх порівняльний аналіз.

Варіант 7.

1. Біхевіористська теорія особистості.
2. Робочий, позаробочий та вільний час.
3. Види соціальної адаптації особистості.

Варіант 8.

1. Психоаналітична теорія особистості.
2. Зовнішня структура особистості.
3. Виховний потенціал спілкування.

Варіант 9.

1. Соціальні норми, соціальний контроль та соціальні санкції.
2. Види та функції спілкування.
3. Основні моделі соціалізації.

Варіант 10.

1. Спілкування у житті особистості.
2. Внутрішня структура особистості.
3. Стратегія життя особистості у суспільстві, що трансформується.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ **з дисципліни** **“СОЦІОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ”**

1. Соціологія особистості вивчає:

- a) особистість як об'єкт та суб'єкт суспільного розвитку;
- b) місце особистості в малій соціальній групі;
- c) структуру свідомості людини;

d) взаємовідносини між людьми.

2. Опорні поняття біхевіоризму Б. Скіннера:

- a) стимул, успіх, ціна;
- b) людина, індивід, особистість;
- c) I, Me, узагальнений інший.

3. Засновником психоаналізу був:

- a) Дж. Мід;
- b) З. Фрейд;
- c) Т. Парсонс;
- d) Е. Фромм.

4. Поняття “соціальна адаптація” означає:

- a) інтеграція індивіда у суспільство;
- b) приспосовування до умов середовища оточення;
- c) набуття життєвого досвіду.

5. Автором “еволюційної” моделі соціалізації був:

- a) Ж. Піаже;
- b) Ч. Кулі;
- c) Е. Еріксон;
- d) О. Брім-молодший.

6. Особистість – це:

- a) те, що відрізняє одну людину від інших;
- b) комплекс набутих у суспільстві соціальних якостей;
- c) вміння відповідати за свої вчинки;
- d) доросла людина.

7. Індивід – це:

- a) homo Sapiens;
- b) конкретна, окрема людина;
- c) член суспільства;
- d) повнолітній громадянин.

8. Соціальний статус – це:

- a) позиція індивіда у суспільстві;
- b) престижна професія;
- c) відповідальна посада;

9. Соціальна роль – це:

- a) послідовне виконання певної дії;

- b) очікувана типова поведінка, пов'язана зі статусом;
- c) виконання практичного завдання.

10. Символічний інтеракціонізм вивчає:

- a) взаємодію;
- b) поведінку;
- c) стиль життя.

11. Рольова теорія вивчає:

- a) соціальні статуси та ролі;
- b) процес входження індивіда у суспільство;
- c) структуру особистості.

12. Біхевіоризм вивчає:

- a) поведінку;
- b) процес соціалізації;
- c) соціальну адаптацію.

13. Поняття “індивідуальність” – це:

- a) психологічні особливості;
- b) специфічні, особливі ознаки людини;
- c) лідерські якості.

14. Соціалізація – це:

- a) процес інтеграції індивіда у суспільство;
- b) пристосування до умов навколишнього середовища;
- c) набуття соціальних статусів.

15. Первинна соціалізація особистості відбувається:

- a) у сім'ї;
- b) у початковій школі;
- c) у трудовому колективі;
- d) у дитячому садочку.

16. Соціалізація особистості починається:

- a) з моменту народження;
- b) у віці 2–3 років;
- c) у початковій школі;
- d) коли дитина починає говорити.

17. Хто з вчених є представником соціодрами:

- a) А. Маслоу;
- b) І. Гофман;

- c) Р. Мергтон;
- d) Б. Скіннер.

18. Внутрішню структуру особистості складають:

- a) соціальні статуси та ролі;
- b) потреби, інтереси, цінності, мотиви;
- c) знання, вміння, навички.

19. Автором відомої “піраміди потреб” є:

- a) А. Маслоу;
- b) Н. Смелзер;
- c) Дж. Мід;
- d) Т. Парсонс.

20. Потреби поділяють на:

- a) реальні та бажані;
- b) первинні та вторинні;
- c) головні та другорядні;
- d) важливі та неважливі.

21. Мотив – це:

- a) усвідомлена потреба;
- b) бажання працювати;
- c) чинник, який спонукає до діяльності;
- d) зовнішній вплив на особистість.

22. Людина з погляду соціології – це:

- a) біосоціальна істота;
- b) соціалізований індивід;
- c) доросла особистість.

23. Дезадаптація – це:

- a) втрата свідомості;
- b) послаблення та розрив адаптаційних зв'язків;
- c) вихід із соціальної групи.

24. Асиміляція – це:

- a) злиття із середовищем;
- b) взаємне пристосування сторін до нових умов;
- c) відновлення адаптації.

25. Яка із наведених характеристик не є критерієм особистості:

- a) наявність статусів та ролей;
- b) вік;
- c) відповідальність за свої вчинки;
- d) наявність самосвідомості.

26. Соціальна нома — це:

- a) основний закон;
- b) правила, вимоги і побажання до поведінки особистості;
- c) винагороди і покарання;
- d) соціальні ролі.

27. Соціальний контроль — це:

- a) юридичні та адміністративні покарання;
- b) підтримка соціально прийнятих зразків поведінки;
- c) система матеріальних та нематеріальних заохочень.

28. Соціальні санкції — це:

- a) перевірка результатів діяльності;
- b) ув'язнення;
- c) винагороди і покарання заради дотримання соціальних норм.

29. Автором “когнітивної” моделі соціалізації є:

- a) З. Фрейд;
- b) Дж. Мід;
- c) М. Вебер;
- d) Ж. Піаже.

30. Автором “теорії дзеркального Я” є:

- a) Т. Парсонс;
- b) П. Блумер;
- c) Дж. Мід;
- d) Б. Скіннер.

31. Оперантна поведінка є категорією:

- a) символічного інтеракціонізму;
- b) рольової теорії;
- c) біхевіоризму.

32. Хто автор висловлювання: “Стиль життя – відображення індивідуального в соціальному, а спосіб життя – відображення соціального в індивідуальному”:

- a) П. Бурдьє;
- b) К. Маркс;
- c) М. Вебер;
- d) П. Сорокін.

33. Творчість – це:

- a) стан душі;
- b) створення нового;
- c) результат професійної діяльності.

34. Поняття “соціальна ідентифікація” означає:

- a) поступове входження у певну соціальну групу;
- b) намагання відшукати в соціальному просторі собі подібних;
- c) порівняння себе із іншими.

35. Рольовий конфлікт – це:

- a) наслідок виконання декількох несумісних ролей;
- b) непорозуміння між декількома індивідами;
- c) суперечка у колективі.

36. Е. Фромм є представником:

- a) символічного інтеракціонізму;
- b) гуманістичної теорії;
- c) психоаналізу.

37. Ідентифікаційні практики – це:

- a) порівняння соціальних статусів;
- b) віднесення себе або інших до певних позицій у соціальному просторі;
- c) зміна соціальних ролей.

38. Робочий час – це час, коли людина:

- a) заробляє гроші;
- b) забезпечує себе матеріально та/або виконує професійні обов’язки;
- c) знаходиться на робочому місці.

38. Позаробочий час – це:

- a) час, відведений на домашні справи;

- b) час, прямо не пов'язаний з професійною діяльністю, але необхідний для забезпечення умов життєдіяльності особистості;
- c) час з дому до роботи і назад, а також обідня перерва.

39. Вільний час – це:

- a) час для діяльності, яка здійснюється без зовнішнього тиску;
- b) час для відпочинку;
- c) час, який залишається після того, як зроблено всі справи.

40. Коло спілкування – це:

- a) найближчі друзі та родичі;
- b) сукупність осіб, з якими підтримуються постійні контакти;
- c) референтна група.

41. Функція спілкування, яка полягає у передачі емоцій, називається:

- a) регулятивна;
- b) афективна;
- c) рекреаційна;
- d) інформаційна.

42. Сукупність видів діяльності у вільний час, за допомогою яких задовольняються фізичні та психічні потреби відновлюючого характеру, називається:

- a) рекреація;
- b) дозвілля;
- c) відпочинок;
- d) розваги.

43. Сукупність типових видів життєдіяльності – це:

- a) спосіб життя;
- b) стиль життя;
- c) бюджет часу.

44. Види індивідуальної адаптації за Мертоном:

- a) примус, компроміс, терпимість;
- b) асиміляція, акомодация, коадаптація, реадаптація;
- c) конформність, інновація, ритуалізм, ретритизм, заколот.

45. До зовнішньої структури особистості належать:

- a) соціальні статуси та соціальні ролі;
- b) прагнення та бажання;

с) потреби, інтереси, цінності.

46. Статус, отриманий завдяки власним зусиллям, називається:

- а) досягнутий;
- б) нав'язаний;
- с) інтегральний.

47. Хто запропонував 5 характеристик соціальних ролей – емоційність, спосіб отримання, масштаб, формалізація, мотивація:

- а) Р. Мертон;
- б) Т. Парсонс;
- с) Н. Смелзер;
- д) М. Вебер.

48. Віднесення себе до певних соціальних утворень – це:

- а) життєва стратегія;
- б) самоідентифікація;
- с) соціалізація;
- д) соціальна адаптація.

49. До символічного інтеракціонізму не належить така з категорій:

- а) узагальнений інший;
- б) “дзеркальне Я”;
- с) оперантне навчання.

50. Різниця між свідомістю особистості та очікуваною соціальною роллю називається:

- а) рольова гра;
- б) рольова дистанція;
- с) рольовий конфлікт.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Місце соціології особистості серед суспільних наук.
2. Об'єкт та предмет соціології особистості.
3. Поняття “людина”, “індивід”, “особистість”.
4. Основні характеристики людини.
5. Поняття “індивідуальність” у соціології особистості.
6. Соціологічне визначення особистості.

7. Основні критерії особистості.
8. Людина та особистість: порівняльний аналіз понять.
9. Типи особистості: рядова, історична, видатна.
10. Уявлення про особистість в античній філософії.
11. Марксистська теорія особистості.
12. Основні положення рольової теорії особистості.
13. Соціальний статус та його види.
14. Соціальна роль.
15. Систематизація соціальних ролей за Т. Парсонсом.
16. Рольовий конфлікт.
17. Інтеракціоністський підхід до дослідження особистості.
18. Механізм взаємодії між індивідами у символічному інтеракціонізмі.
19. Етапи формування “концепції власного Я” (Дж. Мід).
20. Особистість у біхевіоризмі.
21. Поняття оперантної поведінки (Б. Скіннер).
22. Успіх, стимул та ціна як опорні поняття біхевіоризму Б. Скіннера.
23. Структура свідомості у психоаналізі З. Фрейда.
24. Структура особистості за З. Фрейдом.
25. Гуманістична теорія особистості.
26. Механізми “втечі від свободи” Е. Фромма.
27. Соціальна взаємодія особистості і суспільства.
28. Поняття соціальної активності особистості.
29. Соціальна активність і соціальна пасивність.
30. Соціальні норми та їх види.
31. Поняття соціального контролю.
32. Соціальні санкції та їх види.
33. Зовнішня структура особистості.
34. Внутрішня структура особистості.
35. Потреби та їх види.
36. Ієрархія потреб за А. Маслоу.
37. Інтереси як компонент структури особистості.
38. Цінності та ціннісні орієнтації.
39. Мотиви та їх види.
40. Поняття соціалізації особистості.
41. Виникнення та розвиток теорії соціалізації (Г. Тард, Ф. Гіддінгс).
42. Розробка теорії соціалізації та виховання у вітчизняній науці.

43. Основні фактори соціалізації особистості.
44. Агенти соціалізації особистості.
45. Основні моделі соціалізації особистості.
46. Когнітивна модель соціалізації (Ж. Піаже).
47. Еволюційна модель соціалізації (Е. Еріксон).
48. Етапи соціалізації особистості.
49. Навколишнє середовище і соціалізація особистості.
50. Поняття соціальної адаптації особистості.
51. Способи адаптації особистості до соціального середовища.
52. Форми індивідуальної адаптації особистості за Р. Мертоном.
53. Види соціальної адаптації.
54. Умови успішної адаптації особистості до соціального середовища.
55. Соціалізація та соціальна адаптація особистості: порівняльний аналіз.
56. Поняття спілкування.
57. Місце спілкування в житті особистості.
58. Основні види спілкування.
59. Рольове та неформальне спілкування.
60. Функції спілкування.
61. Виховний потенціал спілкування.
62. Коло спілкування особистості.
63. Умови успішного спілкування та взаєморозуміння.
64. Основні перешкоди для міжособистісного взаєморозуміння.
65. Бюджет часу та його види.
66. Робочий час та його різновиди.
67. Позаробочий час.
68. Соціологічне визначення вільного часу.
69. Значення вільного часу для гармонійного розвитку особистості.
70. Культура вільного часу.
71. Поняття творчості.
72. Творчість як фактор самореалізації особистості.
73. Види творчості.
74. Творчість у сфері праці та у сфері дозвілля.
75. Рівні інтелектуального розвитку особистості.
76. Ідентифікація як індивідуальна та соціальна проблема.
77. Поняття соціальної ідентифікації.
78. Ідентифікаційні практики.

79. Поняття ідентичності.
80. Види ідентичностей.
81. Соціально-структурний аспект ідентифікації.
82. Соціально-статусна ідентичність.
83. Спосіб життя та його види.
84. Поняття стилю життя.
85. Поняття життєвої стратегії особистості.
86. Основні типи ставлення до життя.
87. Здоровий спосіб життя як соціальна проблема.
88. Поняття життєвого успіху.
89. Типологізація життєвих стратегій особистості.
90. Умови розвитку особистості у сучасному українському суспільстві.

КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Контроль самостійної роботи студентів відбувається протягом усього навчального періоду під час семінарських занять, експрес-опитувань на лекційних заняттях, у ході перевірки контрольних робіт. У випадку пропущення студентом лекцій або семінарських занять за їхньою тематикою пропонується написати реферат обсягом 15–20 сторінок.

Підсумкова атестація з курсу “Соціологія особистості” відбувається під час іспиту (проходить у вигляді співбесіди).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Андрущенко В., Губерський В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість. — К., 2002.
2. Бодалев А. А. Личность и общение. — М., 1992.
3. Головаха Е. И., Панина Н. В. Психология человеческого взаимопонимания / Ін-т соціології НАН України — К., 2002.
4. Губогло М. Н. Идентификация идентичности: Этносоциологические очерки / РАН, Ин-т этнологии и антропологии. — М.: Наука, 2003.
5. Ехало В. А. Концепция — личность в американской интеракционистской социологии. — К.: МАУП, 2007.

6. *Здравомыслов А. Г.* Потребности. Интересы. Ценности. — М.: Политиздат, 1986.
7. *Злобіна О.* Особистість як суб'єкт соціальних змін. — К.: Ін-т соціології НАН України, 2004.
8. *Злобіна О., Тихонович В.* Суспільна криза і життєві стратегії особистості / Ін-т соціології НАН України. — К.: Стило, 2001.
9. *Іванченко А. В.* Соціалізація і соціальне виховання: Навч. посіб. — Житомир: Полісся, 2006.
10. *Кон И. С.* В поисках себя: Личность и ее самосознание. — М.: Политиздат, 1984.
11. *Кон И. С.* Социология личности. — М.: Политиздат, 1967.
12. *Корель Л. В.* Социология адаптаций: вопросы, теории, методологии и методики. — Новосибирск: Наука, 2005.
13. *Лукашевич М. П.* Соціалізація: виховні механізми і технології: Навч.-метод. посіб. / Ін-т змісту і методів навчання. — К., 1998.
14. *Лукашевич М. П., Туленков М. В.* Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посіб. — К., 1999.
15. *Лукашевич Н. П.* Социология воспитания: Краткий курс лекций. — К., 1996.
16. *Максимов С.* Особистість і суспільство: Конспект лекції / Укр. юрид. акад. — Харків, 1993.
17. *Макеев С. А., Оксамитная С. И., Швачко Е. В.* Социальные идентификации и идентичности / Ін-т соціології НАН України. — К., 1996.
18. *Муляр В. І.* Самореалізація особистості як соціальна проблема (філос.-культурол. аналіз). — Житомир, 1997.
19. *Немировский В. Г.* Социология личности: теория и опыт исследования. — Красноярск, 1989.
20. *Радугин А. А., Радугин К. А.* Социология: Курс лекций. — М.: Центр, 1996.
21. *Роменець В. А.* Психологія творчості: Навч. посіб. — К.: Либідь, 2004.
22. *Ромм М. В.* Философия и психология адаптационных процессов: Учеб. пособие. — М.: МПСИ; Воронеж, 2006.
23. *Ручка А. А.* Социальные ценности и нормы. — К.: Наук. думка, 1976.
24. *Ручка А. А., Танчер В. В.* Очерки истории социологической мысли. — К.: Наук. думка, 1992.

25. *Скотна Н.* Особа в розколотій цивілізації: освіта, світогляд, дії. — Львів.: Україн. технології, 2005.
26. *Сморж Л. О.* Особа і суспільство (філос.-психол. аспект). — К., 2001.
27. *Соціальний* ареал життя особистості / За ред. М. Шульги / Ін-т соціології НАН України. — К., 2005.
28. *Сохань Л. В., Сохань И. П.* Время нового мира и человек. Глобальные риски цивилизации и поиск пути: социологические очерки / Ин-т социологии НАН Украины. — К., 2001.
29. *Сурмин Ю. П., Полторац И. С., Липовская Н. А.* Социология: проблемы социологической науки, общества, человека: Учеб. пособие. — Донецк, 2002.
30. *Тарасенко В. І.* Проблема соціальної ідентифікації українського суспільства (соціотехнологічна парадигма) / Ін-т соціології НАН України. — К., 2004.
31. *Тимошенко И. И.* Мотивация личности и человеческих ресурсов. — К.: Изд-во Европ. ун-та, 2002.
32. *Хьелл Л., Зиглер Д.* Теории личности. — СПб.: Питер, 2004.
33. *Черниш Н.* Соціологія: Курс лекцій: Конспект. — Вип. 3 — Львів: Кальварія, 1996.
34. *Циба В. Т.* Соціологія особистості: системний підхід (соціально-психологічний аналіз): Навч. посіб. — К.: МАУП, 2000.
35. *Ядов В. А.* Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. — М.: Добросвет, 1998. — С. 57–61.
36. *Якуба О. О.* Соціологія: Навч. посіб. — Харків: Константа, 1996.

Додаткова

37. *Андрущенко В. П., Михальченко М. І.* Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій. — К.: Генеза, 1996.
38. *Бурдые П.* Социология политики. — М.: Socio-Logos, 1993.
39. *Гиллер Ю. И.* Социология самостоятельной личности / Ун-т дружбы народов. — М.: Академпроект; Гаудеамус, 2006.
40. *Гошевский В. О.* Социология личности в трудах русских революционных демократов / АН СССР. — Л.: Наука, 1990.
41. *Гравовський С. І.* XX століття та українська людина. Виклики і відповіді. — К.: Стилос, 2000.
42. *Маркузе Г.* Одномерный человек. Исследование идеологии развитого индустриального общества. — М., 1994.

43. *Маслоу А.* Мотивация и личность. — СПб.: Питер, 2003.
44. *Мід Джордж Г.* Дух, самість і суспільство. З точки зору соціального біхевіориста. — К.: Укр. Центр духовної культури, 2000.
45. *Морохоева З. П.* Личность в культурах Востока и Запада: к постановке проблемы. — Новосибирск: Наука, 1994.
46. *Наумова Н. Ф.* Философия и социология личности. — М.: Канон+; РООН “Реабилитация”, 2006.
47. *Обговорення* категорії “стиль життя” на засіданні Соціологічного клубу // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2006. — № 1.
48. *Тернер Дж.* Структура социологической теории: Пер. с англ. — М.: Прогресс, 1985.
49. *Фромм Э.* Бегство от свободы. — М., Прогресс, 1990.
50. *Хабермас Ю.* Понятие индивидуальности // Вопр. филос. — 1989. — № 2.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Структура практичних занять з дисципліни “Соціологія особистості”	3
Теми рефератів.....	10
Варіанти контрольних робіт	11
Тестові завдання з дисципліни “Соціологія особистості”	12
Питання для самоконтролю.....	19
Контроль самостійної роботи студентів	22
Список літератури.....	22

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп’ютерне верстання *І. О. Музика*

Зам. № ВКЦ-4261

Формат 60 84/₁₆ - Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*